

לטור ושו"ע או"ח (עמ' קטו — קסא) וחידושים לטור ושו"ע יו"ד (עמ' שכט — שפד); שונות (עמ' שפה — תמ). מעמ' תמא ואילך (עם שער מיוחד): נתיבות עולם, חלק שלישי מספר כריתות לר' שמשון מקינון עם פירוש הג"ר עזריאל הילדסהיימער. נדפס לראשונה בהלברשטאדט תרכ"ט בדו"ח השנתי של ישיבת אייזנשטאדט.

חלק ב: אבן העזר — חושן משפט. תשל"ו. 34, תקנב עמ'.

גם בראש חלק זה (עמ' 9 — 18) מתולדות המחבר מאת הנ"ל. כולל רסא סימנים. עמ' תמט — תקלט חידושים על התורה ובהם חידושים מאביו ר' ליב גלייא ומסבור ר' משה גלייא.

לפי התאריכים שבשו"ת נראה שחלק גדול (וכנראה רוב) התשובות נכתבו באייזנשטאדט. בין הרבנים מהונגריה הנזכרים בשני הכרכים (לפי המפתח שבסוף כרך ב): ר' שלמה זלמן אולמאן אב"ד מאקאווא, ר' מנחם א"ש אב"ד אונגוואר, ר' יהודה אסאד, ר' אהרן שמואל אסאד, ר' דוד ביסטריץ אב"ד מילכדורף, ר' אליהו מנחם גוייטין אב"ד העדיעס, ר' אברהם גלאזנער אב"ד קלויזענבורג, ר' יצחק גליק אב"ד פעלעדהאז, ר' שלמה גאנצפריד דומ"ץ אונגוואר, ר' מנחם דייטש אב"ד פאלאנקא, ר' יוסף צבי ווייס אב"ד ערלוי, ר' יוסף ווייסע אב"ד עיר חדש, ר' שמואל זאמער אב"ד פאפא, ר' אהרן זינגער דומ"ץ מאטערסדארף, ר' ישראל איסרל טויבר רב בעיר חדש, ר' דוד כ"ץ דומ"ץ מאטערסדארף, ר' משה לווינגר רב מאגנדארף, ר' גרשון ליטשידוונבויס אב"ד טאליא, ר' ישראל לעוו אב"ד פינפקירכען, ר' חיים צבי מאנהיימער אב"ד אונגוואר, ר' יואל מארגרטען אב"ד ערלוי, ר' יוסף נאטאנעק אב"ד יאסבערן, ר' דוד ניימאן ראב"ד פרעסבורג, ר' זוסמן אליעזר סופר אב"ד האלאש, ר' שמעון סופר אב"ד מאטערסדארף (גם קראקא), ר' שמעון סידאן אב"ד טירנוי, ר' ברוך עקפעלד אב"ד טשוס, ר' שרגא פייש פישמאן מ"מ פרעסבורג, ר' עמרם פישר אב"ד טעטה (גם האלאש, יונק), ר' עקיבא פישר אב"ד יונק, תלמידו ר' ישראל פראנקל רב שאטמאנסדארף, ר' פסח פראנקל רב עיר חדש, ר' מרדכי פריד אב"ד אסאנפא, ר' פנחס ליב פרידן אב"ד קאמארן, ר' שלום קוטנא אב"ד

אייזענשטאדט, ר' יצחק קונשטאדט אב"ד אבאני, ר' עקיבא קליין נייטרא, ר' שלמה קליין אב"ד זענטא, ר' דוד צבי קאטצבורג ווייצען, תלמידו ר' ישראל חיים קאטצבורג באליאק, ר' אברהם הכהן קארפלס אב"ד גירבע-פינצעהעלי, ר' אברהם יחזקאל רייך אב"ד באנאוויץ, ר' יעקב קאפל רייך אב"ד בוראפעשט, ר' אברהם שאג-צוועבנער אב"ד קוברסדורף, ר' משה שיק אב"ד יערגן, ר' מנחם מענדל שעהן אב"ד רעטהע, ר' יוחנן שפיץ אב"ד טאב.

מידות בית המקדש של הורדוס במסכת מידות ובכתבי יוסף בן מתתיהו, מאת הרב עזריאל הילדסהיימר זצ"ל. ירושלים תשל"ד.

החיבור הופיע במקור בגרמנית כדו"ח שנתי של בית המדרש לרבנים לשנת תרל"ז (1876/77). עם הקדמה מאת נכד המחבר, ר' עזריאל ב"ר מאיר הילדסהיימר.

חידושי רבי עזריאל על מסכתות יבמות כתובות מאת הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר זצ"ל... יו"ל לראשונה מכתב יד המחבר בתוספת מראה מקומות, הארות ציונים ומפתחות על ידי הרב אביגדור ברגר, הרב אברהם כהן. ירושלים, מכון ירושלים, מפעל תורת חכמי אשכנז, ספריית ארתור הוברט, תשד"מ. 21, תיג, [1] עמ'.

מעמ' קסב ואילך: חידושי מסכת כתובות. בראש הספר פתח דבר מאת נכד המחבר הרב ד"ר עזריאל הילדסהיימר מתל-אביב, ובו מתולדות המחבר. מסתבר שמסכת כתובות נלמדה בישיבתו באייזנשטאדט בשנים תרכ"ב — תרכ"ז. מסכת יבמות נלמדה באייזנשטאדט רק עד דף לג, כפי שציין המחבר: "עד כאן למדתי בישיבה עד הפרדי מק"ק אייזנשטאט ללכת לברלין בחודש אלול תרכ"ט לפ"ק".

עם הסכמות ר' אלעזר מנחם שך, ר' יוסף שלום אלישיב, ר' יחזקאל אברמסקי, ר' יעקב קאמענצקי, ר' יצחק הוטנר, ר' משה פיינשטיין, ר' שלמה זלמן אויערבאך, ר' שמואל הלוי ואזנר.

לאחרונה הופיע כרך נוסף:

חידושי רבי עזריאל על מסכתות נדרים נזיר סוטה גיטין קידושין... יו"ל לראשונה מכתב יד

המחבר בתוספת מראה מקומות, הארות, ציונים ומפתחות על ידי הרב נפתלי צבי הילדסהיימר, הרב אברהם כהן. ירושלים, מכון ירושלים, מפעל תורת חכמי אשכנז, ספריית ארתור הוברט, תשנ"ב. 25, תכח, [2] עמ'.

רוב הספר כולל חידושים על מסכת גיטין (עמ' נה—רחצ). החידושים נלקטו הן מתוך הכתבים שנכתבו במישורין לשם כך, בדרך כלל בלימודי הישיבה, והן מתוך חילופי אגרות עם חכמי הדור, רבים מהם תלמידיו (רשימת שמותיהם במפתח שבסוף הספר, עמ' תכו—תכח). בספר חידושים רבים מאבי המחבר, ר' ליב גליא. החידושים נכתבו בשלוש הקהילות: הלבפשטאדט, אייזנשטאדט וברלין.

במבוא של מאיר הילדסהיימר (עמ' 7—25) יחסיו של ר"ע הילדסהיימר עם גדולי דורו, כגון ר' יוסף שאול נתנזון, בעל כתב סופר, ר' שמעון סופר, ר' ישראל סלנטר ועוד. הנושא המרכזי שנדון הוא ארץ-ישראל ויישובה, וכן הצעתו של הכתב סופר לר"ע הילדסהיימר שיכהן לצידו כרב שני בקהילת פרסבורג, והסכמתו שיעמוד בראש הישיבה.

לשלמות המלאכה נזכיר גם את הספר הבא, שהוכן ונדפס בברלין:

הלכות גדולות על פי כתב יד רומי. מסודר ומוגה ומבואר על ידי עזריאל הילדעסהיימער. ברלין, מקיצי נרדמים, תרנ"ז. 8, 162, 42,652 עמ'.

מדייני אייזנשטאדט היה ר' יהושע ב"ר יהודה ליב רייכנפלד. יליד פאפא ובה למד תורה בישיבתו של ר' בנימין הכהן ראפאפורט. בשנת תקס"ז התיישב באייזנשטאדט ובשנת תקע"ג (יח בתמוז) נבחר לדיין בא"ש. כבב בסבת תר"ז יצא לגמלאות בעטיו של עוורון שפקדהו. האריך ימים ונפטר ביום כד אלול תרכ"ג (1863).

ספר מלחמת יהושע, כולל דרשות מידי שבת בשבתו על כל שבתות השנה... חברו כח"ז הרב הגאון... הדרשן הגדול וכו' כש"ת מו"ה יהושע רייכענפעלד זצ"ל דיין ומגיד משרים בק"ק א"ש יצ"ו. וזהו חלק ראשון על ספר בראשית. ונלוה עליו קונטרס אור לישורים, הערות בדבר הלכה ממני המו"ל זאב כהנא אבדק"ק טשאורנא יע"א... פאקש תרס"ד. [5], סו דף.

בהקדמתו כותב ר' זאב כהנא: "והמחבר ז"ל האריך ימים למאוד והרבה שנים קודם הסתלקותו קמו עיניו... ולא יכול לראות... ונשאר ספרו מסודר בסידור יפה מוכן לדפוס". הספר היה כבר מוכן לדפוס בשנת תקצ"ה, כפי שמעידות ההסכמות של ר' משה סופר, רבו ר' בנימין כ"ץ ראפאפורט ור' יצחק משה פערלס. בספר גם הסכמה חדשה מאת ר' שמחה בונם סופר אב"ד פרעסבורג. מדף נד ואילך: אור לישורים מאת המו"ל ר' זאב כהנא.

רבה של העיירה באטורקעס, ר' אהרן ב"ר שמעון טויבר, נולד בלייפניק ולמד בישיבת ר' ברוך פרנקל-תאומים. לאחר מכן תלמיד החתם סופר. בשנת תקס"ט לערך נבחר לרבה של יהאנע שליד פאפא ושימש בה כארבע עשרה שנה. בשנת תקפ"א נבחר לרבה של באטורקעס ושימש בה כשלושים וארבע שנים. כשנה וחצי לפני פטירתו עזב את באטורקעס וקבע מושבו בסערדאהעל בבית בנו. בה נפטר ביום ז' חשוון תרי"ז (1856) כבן פג.

ספר יד אהרן, כולל ח"י דרשות עמוקות מיוסדים על אדני המחקר וקבלת חז"ל... ומקרבין לבבות ב"י לאביהם שבשמים... והוספתי אחר כל דרשות שבת תשובה ושבה"ג קצת דברי שמעתתא וגם פירוש על חד גדיא ועל פיסקא אחד מי יודע. והדרשות מסודרים לפי עתות השנה... אשר סדרתי ע"פ צוואת אאמ"ו הרב המאה"ג המפואר מהו" אהרן הלוי טויבער זצלה"ה שהיה אב"ד ור"מ בק"ק באטארקעס... הק' יהושע בן המחבר... חונה פה ק"ק טעטינג יע"א. פרעסבורג תרכ"ט. נט דף.

כולל שלוש דרשות לכל אחד מהזמנים הבאים: ראש השנה, שבת שובה, יום כפור, ז' אדר, שבת הגדול ובין המצרים. עם הקדמה ארוכה מאת בן המחבר ר' יהושע טויבר. עם הסכמת ר' אברהם שמואל בנימין סופר אב"ד פרעסבורג. בדורינו נדפס חלק נוסף:

ספר יד אהרן, כולל כה [צ"ל כ"ו] דרשות לכל השנה... העתיקו סידרו והוציאו לאור נכד המחבר יחיאל בן הרבני הצדיק ר' נפתלי זצ"ל קרפל... ירושלים תשכ"ה. קפח עמ'.

כולל דרשות לשבת קודם הסליחות, לראש השנה, לשבת שובה, ז' אדר, שבת הגדול, שבת נחמו

ולשבועות. בדרוש לו אדר תרי"ג (עמ' רלה) נאמר: "והנה רבותי אני אני הוא המדבר בעדי אשר זה ל"א שנים אשר אני יושב על משמרת הקודש... ואם אמנם שרוב ימי היו בצער ובתרעומת, מכל מקום סוף דבר הכל נשמע שזכיתי לשיבה ולהשיא בני בכבוד ומיטתי שלימה ברוך השם ואין פסול בזרעי ח"ו ולהדריך בני קהילתי לזכות לנחול ב' עולמות שהצליחו גם למעלה גדולה נגד [=לעומת] העוונות שהיו בבואי הנה ובפרט בענייני עבודת הבורא... מה נאוו רגליהן של בני קהילתינו בבואם לבית הכנסת יתר על סביבותינו וזכרה ה' אלקי לי לטובה שכמה יגיעות יגעתי בעתים ידועים שלא יתבטל שום תפלה מבית הכנסת עד שהרגל נעשה טבע אצל בני קהילתינו שרובא דרובא באין לבית הכנסת וברוב עם הדרת מלך... בפרט זכיתם להקרא אנשי קודש כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערווה אתה מוצא קדושה. וסמוך לבואי הנה ראיתי מכשול הגדול באיסור נדה שהיה מחמת רעת המקווה... והזהרתי פעמים ברכות ובקשות עד שנכנסו דברי באזני עם קדוש בנים קדושים וחפץ ה' בדינו הצליח להטות לב השררה עלינו לטובה בנדבה גדולה ונעשה מקוה טהרה לשם ולתפארת... וסמוך לביאתי ראיתי קצת מכשול בעניין המקולין והרביתי תוכחתי איזה שנים בזה אחר זה עד שנהייתם לאנשי קודש בפרטות כמ"ש ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו... לכן אחי האהובים... קשה עלי פרידתכם כי זוודא קלילא לאורחא רחיקא ואולי היה ראוי לי לעשות איזה שמחה קטנה להשתעשע באהבים ריעי האהובים שמתוך כך זוכרים זה את זה לטובה..."

בהקדמתו מוסר המלבה"ד ר' יחיאל קרפל את תולדות המחבר. ובסופה נוסח מצבתו. הוא התכונן כנראה להדפיס את הספר לפני השואה, כפי שמעידה הסכמתו של ר' שלמה זלמן עהרענרייך אב"ד שאמלוי משנת ת"ש. ועם הסכמות רבני הונגריה המתגוררים בברוקלין: ר' יונתן שטייף, ר' פנחס שלום הלוי ראטענבערג, ר' לוי יצחק גרינוואלד, ר' יוסף גרינוואלד.

רבה של קהילת באנוביץ כשלושים וחמש שנה היה ר' אברהם יחזקאל רייך ב"ר יעקב קופל אלטקונשטאדט. נולד בווערבווי בשנת תקע"ו (1816). בשנת תר"י (1850) נבחר לרבה של קאדלבורג. בשנת תרס"ו (1855) נבחר לרבה של עיר מולדתו ווערבווי,

מקום מושב אביו (בינתיים שימשו בה ברבנות בעל שערי תורה ובנו ר' ירמיה לעזר), אך כיון שחלק מאנשי הקהילה התנגדו לבחירתו, לא קבל את המשרה והעדיף לקבל את רבנות באנוביץ. בה נפטר ביום יט סיון תרמ"ח (1888).

ספר תורת יחזקאל, חבור נפלא על חמשה חומשי תורה... ובו דברים עתיקים בהספדו של גאון ישראל... הבעל כתב סופר זצוק"ל מכבוד אאמ"ו הרב הגאון... מוהרר"א יחזקאל זצוק"ל שה"י אבדק"ק באנאוויטץ יע"א ולפנים בק"ק ק"ב יע"א בנו הצעיר... [של] הרב הגאון... מוהר"ר יעקב המ' קאפל אלטענקונשטאדט... בעהמ"ח ספר יעב"ץ על מס' חולין... והקדמתי לספרו י"א דרושים... בשם דרשות יעב"ץ. כתבתים וסדרתים... הצעיר בכל בית אביו זי"ע משה רייך אבדק"ק באנאוויטץ יע"א. וספחתי אליהם מעט צרי הערות ופירושים על הפסיקתא... בשם נוה שלום... חלק א-ב.

חלק א: ספר בראשית. (גאלאנטא) תרפ"ט. [19], קס עמ'.

בראש הספר הקדמה ארוכה מאת ר' משה רייך ובה מתולדות אביו המחבר וזקנו ר' קאפל חריף.

עד עמ' לד יא דרושים מאת ר' קאפל חריף. דרוש א בצאתו מק"ק קאדלבורג בפרשת בראשית תקס"ג; דרוש ב בבואו לק"ק ווערבווי. שאר הדרושים הם משנות תק"ס (דרושים ט, יא); תקס"ג (דרושים ה, ו); ותקס"ה (דרושי י).

בעמ' קא—קז: הספד על הלקח ארון אלקים... מוהר"ר אברהם שמואל בנימין סופר זצוק"ל. מע' קיג ואילך: נוה שלום על פסיקתא דרב כהנא.

חלק ב: ספר שמות ויקרא במדבר דברים... וספחתי אליהם דרושים עתיקים ונפלאים... מכבוד מר אחי... מוהר"ר יעקב המ' קאפל רייך זלה"ה שה"י אבדק"ה בעיר הבירה ב"פ יע"א. ווראנוב תרצ"ה. [12], ע, [8], סד עמ'.

בראש הספר הקדמת ר' משה רייך ובה מתולדות אחיו ר' קופל רייך אב"ד היראים בבודאפשט. בין השאר נאמר שם שפטירת ר' קופל רייך ביום יז אלול תרפ"ט כבן תשעים שנה נגרמה בעטיו של רצח יהודי

ולשבועות. בדרוש לז' אדר תרי"ג (עמ' רלה) נאמר: "והנה רבותי אני אני הוא המדבר בעדי אשר זה ל"א שנים אשר אני יושב על משמרת הקודש... ואם אמנם שרוב ימי היו בצער ובתרעומת, מכל מקום סוף דבר הכל נשמע שזכיתי לשיבה ולהשיא בני בכבוד ומיטתי שלימה ברוך השם ואין פסול בזרעי ח"ו ולהדריך בני קהילתי לזכות לנחול ב' עולמות שהצליחו גם למעלה גדולה נגד [=לעומת] העוונות שהיו בבואי הנה ובפרט בענייני עבודת הבורא... מה נאוו רגליהן של בני קהילתינו בבואם לבית הכנסת יתר על סביבותינו וזכרה ה' אלקי לי לטובה שכמה יגיעות יגעתי בעתים ידועים שלא יתבטל שום תפלה מבית הכנסת עד שהרגל נעשה טבע אצל בני קהילתינו שרובא דרובא באין לבית הכנסת וברוב עם הדרת מלך... בפרט זכיתם להקרא אנשי קודש כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. וסמוך לבואי הנה ראיתי מכשול הגדול באיסור נדה שהיה מחמת רעת המקווה... והזהרתי פעמים ברכות ובקשות עד שנכנסו דברי באזני עם קדוש בניי קדושים וחפץ ה' בידינו הצליח להטות לב השררה עלינו לטובה בנדבה גדולה ונעשה מקוה טהרה לשם ולתפארת... וסמוך לביאתי ראיתי קצת מכשול בעניין המקולין והרביתי תוכחתי איזה שנים בזה אחר זה עד שנהייתם לאנשי קודש בפרטות כמ"ש ואנשי קודש תהיו לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו... לכן אחי האהובים... קשה עלי פרידתכם כי זוודא קלילא לאורחא רחיקא ואולי היה ראוי לי לעשות איזה שמחה קטנה להשתעשע באהבים ריעי האהובים שמתוך כך זוכרים זה את זה לטובה..."

בהקדמתו מוסר המלכה"ד ר' יחיאל קרפל את תולדות המחבר. ובסופה נוסח מצבתו. הוא התכונן כנראה להדפיס את הספר לפני השואה, כפי שמעידה הסכמתו של ר' שלמה זלמן עהרענרייך אב"ד שאמלוי משנת ת"ש. ועם הסכמות רבני הונגריה המתגוררים בברוקלין: ר' יונתן שטייף, ר' פנחס שלום הלוי ראטטענבערג, ר' לוי יצחק גרינוואלד, ר' יוסף גרינוואלד.

רבה של קהילת באנוביץ כשלושים וחמש שנה היה ר' אברהם יחזקאל רייך ב"ר יעקב קופל אלטקונשטאדט. נולד בווערבו בשנת תקע"ו (1816). בשנת תר"י (1850) נבחר לרבה של קאדלבורג. בשנת תרט"ו (1855) נבחר לרבה של עיר מולדתו ווערבו,

מקום מושב אביו (בינתיים שימשו בה ברכנות בעל שערי תורה ובנו ר' ירמיה לעוו), אך כיון שחלק מאנשי הקהילה התנגדו לבחירתו, לא קבל את המשרה והעדיף לקבל את רבנות באנוביץ. בה נפטר ביום יט סיון תרמ"ח (1888).

ספר תורת יחזקאל, חבור נפלא על חמשה חומשי תורה... וכו' דברים עתיקים בהספדו של גאון ישראל... הבעל כתב סופר זצוק"ל מכבוד אאמ"ו הרב הגאון... מוהרר"א יחזקאל זצוק"ל שהי' אבדק"ק באנאוויטץ יע"א ולפנים בק"ק ק"ב יע"א בנו הצעיר... [של] הרב הגאון... מוהר"ר יעקב המ' קאפל אלטענקונשטאדט... בעהמ"ח ספר יעב"ץ על מס' חולין... והקדמתי לספרו י"א דרושים... בשם דרשות יעב"ץ. כתבתים וסדרתים... הצעיר בכל בית אביו זי"ע משה רייך אבדפק"ק באנאוויטץ יע"א. וספחתי אליהם מעט צרי הערות ופירושים על הפסיקתא... בשם נוה שלום... חלק א-ב.

חלק א: ספר בראשית. (גאלאנטא) תרפ"ט. [19], קס עמ'.

בראש הספר הקדמה ארוכה מאת ר' משה רייך ובה מתולדות אביו המחבר וזקנו ר' קאפל חריף.

עד עמ' לד' יא דרושים מאת ר' קאפל חריף. דרוש א בצאתו מק"ק קאדלבורג בפרשת בראשית תקס"ג; דרוש ב בבואו לק"ק ווערבו. שאר הדרושים הם משנות תק"ס (דרושים ט, יא); תקס"ג (דרושים ה, ו); ותקס"ה (דרוש י).

בעמ' קא—קז: הספד על הלקח ארון אלקים... מוהר"ר אברהם שמואל בנימין סופר זצוק"ל. מע' קיג ואילך: נוה שלום על פסיקתא דרב כהנא.

חלק ב: ספר שמות ויקרא במדבר דברים... וספחתי אליהם דרושים עתיקים ונפלאים... מכבוד מר אחי... מוהר"ר יעקב המ' קאפל רייך זלה"ה שהי' אבדק"ה בעיר הבירה ב"פ יע"א. ווראנוב תרצ"ה. [12], ע, [8], סד עמ'.

בראש הספר הקדמת ר' משה רייך ובה מתולדות אחיו ר' קופל רייך אב"ד היראים בבודאפשט. בין השאר נאמר שם שפטירת ר' קופל רייך ביום יז אלול תרפ"ט כבן תשעים שנה נגרמה בעטיו של רצח יהודי

חברון וצפת כחודש לפני כן. בעמ' ב—ד דרשת ר' קופל רי"ך בפרשת ויחי בבית הכנסת של באנאוויץ במעמד אביו ר' אברהם יחזקאל רי"ך.

בעמ' כג—כז: דרוש והספד ער"ח אדר תרל"ד על ר' וואלף פוקס אב"ד סערעד, ר' אשר אנשיל יונגרייז אב"ד טשענגער ור' אהרן קוטנא אב"ד טאטיס (וכן בן המחבר הבחור יחיאל מאכל תלמיד ישיבת פרסבורג).

בעמ' לט—מו: דרוש והספד לז אדר ב תרנ"ד מאת בן המחבר, ר' קופל רי"ך, בבית הכנסת הישן בבודאפשט, על ר' פייבל פלויט אב"ד שוראן, על "אחד המיוחד מגדולי החסידים ר' מרדכי מנאדבורנא" ועל הגאון ר' אברהם קארפעלעס אב"ד גורבע [פיניצעהעלי].

בהקדמה השניה שבעמודים הבלתי מסומנים נוסח כתב הרבנות בגרמנית מיום 30 בספטמבר 1854 [אלול תרי"ד] שהגישה לו הקהילה בחתימת 85 חותמים.

בעמ' כח—לב בספירה השניה שני דרושים של ר' קופל רי"ך משנת תר"ן, בצאתו מווערבו ודרשתו בבואו לבודאפשט.

בעיר בארטפלד (בארדיוב) שימש ברבנות ר' חיים אברהם אורנשטיין. מתלמידי החתם סופר. חתן ר' נתן אליהו עהרמאן מאירשא. מתקצ"ט אב"ד טיסא-בוי ומשנת תרט"ז אב"ד בארטפלד. שם התקרב לדרכי החסידים והלך בדרכיהם. נפטר יד בתמוז תרל"א (1871).

ספר דברי אברהם על התורה... אשר יצא מפה מפיק מרגליות ה"ה חותני זקני הרב הגאון הגדול... צדיק בדרכיו תמים במעשיו... מו"ה חיים אברהם אורנשטיין זצ"ל שהי' מגדולי תלמידיו של... החתם סופר זצ"ל והי' אבד"ק טיסא-בוא ואח"כ בק"ק בארטפעלד יע"א ושם מנוחתו כבוד והי' אב"ד ל"ב שנים. הבאתיו לבית הדפוס... בעל נכד[ת] המחבר הק' יצחק טייטלבוים דומ"צ דפה ק"ק בארטפעלד יע"א... בארטפלד תרס"ז 1907. [4], נח דף.

בהקדמת ר' יצחק טייטלבוים משבחי המחבר ומתולדותיו. עם הסכמות ר' משה הלברשטאם

האדמו"ר משינאווא, ר' ישראל האגער האדמו"ר מוויזניצא, ר' יהודה גרינפעלד אב"ד סעמיהאל, ר' אברהם יצחק גליק אב"ד טאלטשווא, ר' משה גרינוואלד אב"ד חוסט, ר' משה הרש פוקס אב"ד גראסווארדיין.

במהדורה השניה שהופיעה בידי נין המחבר, ר' נתן אלי' רוט מקרית ויז'ניץ, נוספו ההוספות הבאות: בית אברהם, כולל חדושים על ש"ס, ש"ע ושו"ת ותולדות המחבר; קונטרס מרום הרי"ם, שו"ת מאת בנו הרה"ג מוהר"ר ישראל מרדכי ארנשטיין אב"ד קרסטור; קונטרס זכרון מנחם, מכתבי הדרכה ושו"ת מהרה"צ מוהר"ר מנחם ארנשטיין מסטראפקוב, בני המחבר. בני ברק תשכ"ח.

בעיירה ברעזאוויץ שימש ברבנות ר' אורי ב"ר מרדכי מילר. תלמיד ר' יצחק משה פערלס. חתן ר' העניך ברגר משוסבורג. דיין בשוסבורג ואחר כך אב"ד ברעזאווא שליד סאבינוב. נפטר בר"ח חשון תר"ם (1879).

ספר בן אורי... חידושים ופולולים אשר חשבתי וסדרתי... על מס' שבת שיעורין כסדרן מרישא ועד גמירא אנכי הקטן אורי בן לאא"מ איש צדיק וירא שמים מנעוריו התורני כ"ה מרדכי מיללער יחי' מקוואלאפצי... וויען תרכ"א 1861. [2], נד דף.

עם הסכמות ר' יוסף שאול נאטהאנזאהן אב"ד לבוב (עם הערות), ר' יהודה אסאד אב"ד סערדאהעל, ר' אלעזר הלוי איש הורוויטץ אב"ד וויען, ר' בירך אברהם אויסטערליץ אב"ד סקאליטץ.

בעיר גאלאנטא שימש ברבנות ר' אהרן אלעזר ב"ר בנימין פאשקעס. יליד סערדאהעל. תלמיד ר' ליפמן שטיין ובעל כתב סופר. תחילה דרשן בקאטה ואחר כך אב"ד גאלאנטא. בסוף ימיו קבע מושבו בעיר מולדתו ונפטר ביום ב דר"ח אדר תרמ"ד (1884). בתחילה הדפיס הספד על רבו:

עת ספד, מספד מר עלי מות אמ"ו הרב הגאון... מו"ה אליעזר המכונה ליפמאן שטיין זצלה"ה אב"ד ור"מ דק"ק סרדיהעל יע"א נפטר כ"ז אלול בשנת ספדי תורה לפ"ק. ובכית"י... אני תלמידו... הצעיר אהרן אלעזר בלאאמ"ו... מו"ה בונם ובשה"ק בנימין פשקיס נ"י לנצח.

ספר משמרת אלעזר, כולל באורים נחמדים על חמשה חומשי תורה... מאת אבא מארי זצ"ל... הרב הגאון ציס"ע כקש"ת מו"ה אהרן אלעזר פאשקו זצוק"ל... ונספח לזה בסופו עוד חדר א' מביתו הנאמן בית אהרן... והקרן עם הריזת הקדשתי... לזכות נשמת אבא מאיר הגאון הכ"מ לקרן קיימת לחברת תלמוד תורה פה קהלתינו סערדאהעלי אני הצעיר בנימין פאשקו. מונקאטש תרמ"ה 1885. [3], פ דף.

מדף נט ואילך: בית אהרן... דיני רוב וגם דיני חזקה. בראש הספר הקדמת בן המחבר ר' בנימין פאשקו ובה מתולדות המחבר. בין השאר: "אשר אבי הגאון זצ"ל רוב ימיו הוכה במכאובים ל"ע ידי ורגליו מרתתים... וזה עשרים שנה אשר לא הי' יכול לכתוב אפילו אות אחת... שכלו הי' בשלימות מאד לא פסק פומא מגירסא בעל פה וכתב הזכרון שלו הי' לפלא... שימש בכתר הרבנות בק"ק גאלאנטהא לערך י"ז שנים... עד אשר הוכרח להניח כתר הרבנות... ונסע הוא וכל אשר לו למקום מולדתו ק"ק סערדאהעלי". לאחריה צוואת המחבר שכתב בצעירותו בקאטה ביום יח אלול תקצ"ג ותוספת לצוואה שנכתבה "ע"י הרב אב"ד נ"י פה סערדאהעלי" ביום ה' ויגש תרל"ג. עם הסכמת ר' אהרן שמואל אסאד אב"ד סערדאהעלי.

בעיירה גיסינג שימש ברבנות ר' טוביה הכהן פישר. נפטר בשנת תרי"ט (1859). קרוב ליובל שנים לאחר פטירתו נדפס חלק מחיבוריו:

ספר תהלים עם פי' רש"י ונלוה אליו פי' חלקה טובה ומעשה טוביה מהרב הגאון חכם הכולל כקש"ת מהו' טובי' הכהן זצוק"ל שהיה אב"ד דק"ק גיסינג וטאפענאר יע"א... פאקש תרס"ב.

עם פנים התהלים ולצדו ספר חלקה טובה ומתחת לקו מעשה טוביה. עם הקדמה קצרה מאת המביא לבית הדפוס, נכד אחי המחבר, ר' טוביה כהן פישר אב"ד שארוואר. לאחריה הספד על חמיו ר' שמעון חיים פעללנער מערב ר"ח תמוז תרס"א. עם הסכמות ר' מרדכי ליב ווינקלער אב"ד מאד, ר' שלמה זלמן ברייער אב"ד פראנקפורט דמיין, ר' זוסמן סופר אב"ד פאקש, ר' נפתלי הי"ץ עהרמאן אב"ד באדען (שווייץ), ר' נתן הלוי באמבערגער אב"ד ווירצבורג.

נעשה פה קאטה יום ד' פ' בראשית בשנת נלקח ארון הברית לפ"ג. הובא לבית הדפוס ע"י אבי המחבר... מו"ה בנימין המכונה בונם פשקיש נ"י מס"ה. פרעסבורג 1852. מא עמ'.

כשנפטר אביו הדפיס לכבודו

ספר מעשה אבות, ביאור על מסכת אבות ופירוש נחמד על סדר תהלוכות המשניות... חברתי בעזרת ה' עלי... אני הצעיר אהרן אלעזר... פשקיש... הובא לבית הדפוס על הוצאת דודי היקר הנכבד הקצין... כ"ה משה פאלל נ"י ראש המדברים בק"ק סערדאהעל... פרעסבורג 1856. [8], פט דף.

בהקדמת המחבר נאמר שחיבר את הספר לכבוד אביו שנפטר בדמי ימיו בן מז ומספר את מעלותיו. עם הסכמות רבו ר' אברהם שמואל בנימין סופר אב"ד פרעסבורג, ר' יהודה אסאד אב"ד סערדאהעל, ר' שמואל זאממער אב"ד ווערבו.

ספר באר רחובות, ביאור נחמד על תעלומות דברי רז"ל חכמי התלמוד באגדותיהם ע"ס הש"ס והבנת חין מליצותם... אשר הכינותי בעניי... הצעיר אהרן אלעזר בן לאאמ"ו... בנימין המכונה בונם פאשקוס זצ"ל מק"ק סערדאהעל בהיותי יושב על כסא הרבנות בק"ק גאלאנטהא והגליל יע"א. נגמר פה גאלאנטהא כ"ב לחודש מנחם אב בשנת ציון ישעך הנה בא [תרי"ט] ובתוכו ג"כ פירוש על סבי דבי אתונא מאדמו"ר הרב הגאון המפורסם רשכבה"ג מו' יוסף שאול הלוי נאטאנזאהן נ"י האבד"ק לבוב והגליל. לעמבערג תרל"ד 1874. [1], ד—קלד דף.

החיבור נגמר בשנת תר"ך בהיות המחבר אב"ד גאלאנטא. בסוף הספר כותב המחבר: "זה שתיים עשרה שנה בהיות המשרה על שכמי ומקל הרועים בידי לנהל צאן קדשים לכן לא יכולתי מלט ממשא דבר ה' ולהוציאו לאור. אכן זה כמה שנים אשר יד ד' היתה בי בעוונותי והוצרכתי להעביר המשרה מעל שכמי ואסע מקהלתה ואיחן בהר שפר היא עיר מולדתי מלאה חכמים וסופרים ק"ק סערדאהעלל". עם הסכמת ר' יוסף שאול נאטאנזאהן אב"ד לבוב ופירושו לאגדת סבי דבי אתונא בדפים קכ"קכו.

נעשה פה קאטה יום ד' פ' בראשית בשנת נלקח ארון הברית לפ"ג. הובא לבית הדפוס ע"י אבי המחבר... מו"ה בנימין המכונה בונם פשקיש נ"י מס"ה. פרעסבורג 1852. מא עמ'.

כשנפטר אביו הדפיס לכבודו

ספר מעשה אבות, ביאור על מסכת אבות ופירוש נחמד על סדר תהלוכות המשניות... חברתי בעזרת ה' עלי... אני הצעיר אהרן אלעזר... פשקיש... הובא לבית הדפוס על הוצאת דודי היקר הנכבד הקצין... כ"ה משה פאלל נ"י ראש המדברים בק"ק סערדאהעל... פרעסבורג 1856. [8], פט דף.

בהקדמת המחבר נאמר שחיבר את הספר לכבוד אביו שנפטר בדמי ימיו בן מז ומספר את מעלותיו. עם הסכמות רבו ר' אברהם שמואל בנימין סופר אב"ד פרעסבורג, ר' יהודה אסאד אב"ד סערדאהעל, ר' שמואל זאממער אב"ד ווערבו.

ספר באר רחובות, ביאור נחמד על תעלומות דברי רז"ל חכמי התלמוד באגדותיהם ע"ס הש"ס והבנת חין מליצותם... אשר הכינותי בעניי... הצעיר אהרן אלעזר בן לאאמ"ו... בנימין המכונה בונם פאשקוס זצ"ל מק"ק סערדאהעל בהיותי יושב על כסא הרבנות בק"ק גאלאנטהא והגליל יע"א. נגמר פה גאלאנטהא כ"ב לחודש מנחם אב בשנת ציון ישעך הנה בא [תרי"ט] ובתוכו ג"כ פירוש על סבי דבי אתונא מאדמו"ר הרב הגאון המפורסם רשכבה"ג מו' יוסף שאול הלוי נאטאנזאהן נ"י האבד"ק לבוב והגליל. לעמבערג תרל"ד 1874. [1], ד — קלד דף.

החיבור נגמר בשנת תר"ך בהיות המחבר אב"ד גאלאנטא. בסוף הספר כותב המחבר: "זה שתיים עשרה שנה בהיות המשרה על שכמי ומקל הרועים בידי לנהל צאן קדשים לכן לא יכולתי מלט ממשא דבר ה' ולהוציאו לאור. אכן זה כמה שנים אשר יד ד' היתה בי בעוונותי והוצרכתי להעביר המשרה מעל שכמי ואסע מקהלתה ואיחן בהר שפר היא עיר מולדתי מלאה חכמים וסופרים ק"ק סערדאהעלל". עם הסכמת ר' יוסף שאול נאטאנזאהן אב"ד לבוב ופירושו לאגדת סבי דבי אתונא בדפים קכו-קכז.

ספר משמרת אלעזר, כולל באורים נחמדים על חמשה חומשי תורה... מאת אבא מארי זצ"ל... הרב הגאון ציס"ע כקש"ת מו"ה אהרן אלעזר פאשקוז זצוק"ל... ונספח לזה בסופו עוד חדר א' מביתו הנאמן בית אהרן... והקרן עם הריוח הקדשתי... לזכות נשמת אבא מארי הגאון הכ"מ לקרן קיימת לחברת תלמוד תורה פה קהלתינו סערדאהעלי אני הצעיר בנימין פאשקוז. מונקאטש תרמ"ה 1885. [3], פ דף.

מדף נט ואילך: בית אהרן... דיני רוב וגם דיני חזקה. בראש הספר הקדמת בן המחבר ר' בנימין פאשקוז ובה מתולדות המחבר. בין השאר: "אשר אבי הגאון זצ"ל רוב ימיו הוכה במכאובים ל"ע ידי ורגליו מרתתים... וזה עשרים שנה אשר לא הי' יכול לכתוב אפילו אות אחת... שכלו הי' בשלימות מאד לא פסק פומא מגירסא בעל פה וכח הזכרון שלו הי' לפלא... שימש בכתר הרבנות בק"ק גאלאנטהא לערך י"ז שנים... עד אשר הוכרח להניח כתר הרבנות... ונסע הוא וכל אשר לו למקום מולדתו ק"ק סערדאהעלי". לאחריה צוואת המחבר שכתב בצעירותו בקאטה ביום יח אלול תקצ"ג ותוספת לצוואה שנכתבה "ע"י הרב אב"ד נ"י פה סערדאהעלי" ביום ה' ויגש תרל"ג. עם הסכמת ר' אהרן שמואל אסאד אב"ד סערדאהעלי.

בעיירה גיסינג שימש ברכנות ר' טוביה הכהן פישר. נפטר בשנת תרי"ט (1859). קרוב ליובל שנים לאחר פטירתו נדפס חלק מחיבוריו:

ספר תהלים עם פי' רש"י ונלוה אליו פי' חלקה טובה ומעשה טוביה מהרב הגאון חכם הכולל כקש"ת מהו' טובי' הכהן זצוק"ל שהיה אב"ד דק"ק גיסינג וטאפענאר יע"א... פאקש תרס"ב.

עם פנים התהלים ולצדו ספר חלקה טובה ומתחת לקו מעשה טוביה. עם הקדמה קצרה מאת המביא לבית הדפוס, נכד אחי המחבר, ר' טוביה כהן פישר אב"ד שארוואר. לאחריה הספד על חמיו ר' שמעון חיים פעללנער מערב ר"ח תמוז תרס"א. עם הסכמות ר' מרדכי ליב ווינקלער אב"ד מאד, ר' שלמה זלמן בדייער אב"ד פראנקפורט דמיין, ר' זוסמן סופר אב"ד פאקש, ר' נפתלי הירץ עהרמאנן אב"ד באדען (שווייץ), ר' נתן הלוי באמבערגער אב"ד ווירצבורג.